

VALEA BOLVAȘNIȚA ȘI MAREA UNIRE

Preot Solomon Sîrbu

BOLVASNITA VALEY AND THE GREAT UNION DAY

Abstract: The complete adherence of the inhabitants of the Banat, with regard to the decisions made during the Great Union in Alba Iulia, on 1 December 1918, demonstrates the moral un-withered force of the Romanian inhabitants in this ancient part of the country. The wide participation, accompanied by a storming enthusiasm which expresses the will of the Romanian people to unite into a national state called Romania, were just a few of the requisites having accompanied the ideal of such high achievement

Keywords: union, country, state, national, ideal

S-au împlinit 100 de ani de la Marea Unire. Cetatea Alba Iulia, localitate cu profunde și adânci semnificații în istoria poporului nostru, avea să fie amfitrionul acestor marii împliniri. Pentru prima dată aici în anul 1600, voievodul Mihai Viteazul făcea pentru prima dată unirea politică a tuturor românilor într-un singur stat. Tot aici pentru drepturile naționale ale românilor au căzut sub roată trupurile lui Horia Cloșca și Crișan, martirii ai neamului nostru românesc. Pe „Câmpul lui Horea” s-a legiferat pentru totdeauna mărețul act al Marii Uniri. La înfăptuirea mărețului act au luat parte 1228 de delegați¹ la care s-au mai adăugat peste 100 000 de mii de participanți veniți din toate părțile Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului care au hotărât într-un glas „vrem să ne unim țara”².

Marea Unire, visul de veacuri al tuturor românilor, din toate timpurile și din toate locurile, acum s-a împlinit. Ea a fost pregătită cu multă minuțiozitate în toate satele și orașele Transilvaniei și Banatului. Pretutindeni au fost organizate comitete de inițiativă, adunări locale, întruniri electorale

¹ Florin Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*, Ed. Univers enciclopedic, 2002, p. 281.

² *Ibidem*,

care la rândul lor au desemnat delegați care să-i reprezinte la Alba Iulia pentru înfăptuirea marelui act decizional.

La înfăptuirea marelui ideal un rol deosebit l-a avut și presa timpului. Cunoscuta publicație arădeană „Românul” într-un articol intitulat „Zi de sărbătoare”, apărut în data de 1 decembrie 1918 sublinia în numele celor rămași acasă: „Gândurile noastre se îndreaptă astăzi cu evlavie spre Alba Iulia, cetatea sfințită prin amintirile mari și duiosale ale trecutului... Trimișii neamului românesc și miile poporului, ale bunului popor românesc, s-au întrunit la Alba Iulia, ca să pregătească sărbătoarea cea mare”³. Ziarul „Drapelul” din Lugoj relatează în articolul intitulat „Alba Iulia” în care făcea o vibrantă chemare către cititori de a-și manifesta dorința de a se uni cu România.

Banatul străvechi pământ românesc, moștenit al unei vechi tradiții democratice a trăit din plin ziua cea mare a unirii. În ziua de 23 noiembrie 1918, într-o circulară emisă de către Consiliul național român din Mehadia, se arată că în toate cele 20 de comune aparținătoare să fie organizate adunări populare în ziua de duminică 1 decembrie, pentru a se informa poporul cu cele ce se hotărăsc la Alba Iulia și aceasta este dorința cea mai fierbinte a neamului românesc.

Documentele timpului amintesc și de alte adunări asemănătoare care s-au petrecut și în alte locuri. La Câlnic, locuitorii întruniți în frunte cu Petru Ieremia și Sofronie Andrișani au înlocuit numele firmelor străine cu inscripții în limba română și arborat steagurile tricolore. Sătenii din Cornereva, participanți la adunarea populară din comună au îndemnat „Prezidiul sfatului național ca în scris să facă cunoscut comșământul lor din tot sufletul la hotărârea Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia”⁴.

Așa cum rezultă din protocolul încheiat, în localitatea Valea Bolvașnița a avut loc o mare adunare populară cu arborarea tricolorului în fața mulțimii în centrul satului. Vorbitorii care au luat cuvântul, au explicat pe rând în fața ascultătorilor scopul adunării, precum și însemnătatea momentelor prin care trece poporul nostru⁵. Din centrul satului mulțimea de credincioși au mers la biserică, unde îi aștepta preotul Zaharia Grozăvescu, care în prezența tuturor a săvârșit slujba Te-Deumului, ca mulțumire adusă lui Dumnezeu, pentru binefacerile revărsate asupra poporului său. Din mulțime făceau parte și copiii de la școală conduși de învățătorul Nicolae Roșet⁶. Aceștia entuziasmați de marea evenimentului au rostit poezii și au cântat

³ Vasile Dudaș, *Unirea cea Mare*, în *Calendarul Românului*, Ed. Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1993, p. 179.

⁴ *Ibidem*,

⁵ Vasile Dudaș, *op. cit.*

⁶ *Calendarul Românului, Tractul Mehadiei*, Anul XXXVIII, Editura și Tiparul Tipografiei și Librăriei Diecezane, Caransebeș, 1924, p. 67.

cântece patriotice. Satul Valea Bolvașniței⁷ este atestat documentar în anul 1436, menționat apoi în anul 1751, când avea în componența sa 119 case, iar în anul 1910 erau 254 case cu 1303 locuitori⁸.

Adeziunea totală a locuitorilor Banatului, față de hotărârile luate la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia în ziua 1 Decembrie 1918, demonstrează forța morală de nezdruccinat a locuitorilor români din acest străvechi colț de țară⁹. Larga participare, însoțită de un entuziasm fierbinte de nedescris prin care se exprima dorința poporului român de se uni într-un stat național numit România, au fost doar câteva premize care au însoțit idealul acestei mari împliniri.

⁷ Dr. Lucian Mic, Episcopul Caransebeșului, Petru Bona, *Parohiile Eparhiei Caransebeșului*, Ed. Episcopiei Caransebeșului, 2012, p. 348.

⁸ *Ibidem*,

⁹ Vasile Dudaș, *op. cit.*